

שם ומספר הקורס: משטר ופוליטיקה בישראל 96-092

שם המרצה: ד"ר מאור כהן

סוג הקורס: שיעור

שנת לימודים: תשפ"ב   סמסטר: א+ב   היקף שעות: 2 ש"ס

א. מטרת הקורס ותוצרי למידה (מטרות על / מטרות ספציפיות):

ניתוח והבנת הבסיס החברתי לצמיחתם וקיומם של משטרים מודרניים, הבנת מרכיביהם ותפקידיהם של המדינה והלאום בעידן הגלובאלי תוך יישום על שיטת הממשל בישראל.

דרישות הקורס:

1. חובת נוכחות בשיעורים לאורך כל השיעור.
2. מבחן – 100%.
3. השתתפות בשיעור – יתרון.
- הקורס יועבר באמצעות מצגות.
- קריאת חומרים ביבליוגרפיים עפ"י הנחיית המרצה.

ב. תוכן הקורס:

1. החשיבה המדעית – מדעי החברה.
2. הבניית חברה ורעיון המדינה:
  - א. זהות וזיהוי.
  - ב. גיבוש קבוצה חברתית.
  - ג. קהילה מדומיינת – קבוצה חברתית בעידן המודרני.
  - ד. התגבשות רעיון המדינה בהיסטוריה.
  - ה. המדינה הריבונית, תפקידיה ומרכיביה.
    - ו. ציות.
3. דיקטטורה ומאפינייה:
  - א. דיקטטורה ומונרכיה.
  - ב. טוטאליטריזם דתי.
  - ג. טרור.
4. דמוקרטיה ומאפינייה:
  - א. ערכים ועקרונות בדמוקרטיה.
  - ב. נקודות התורפה של הדמוקרטיה ואופן ההתמודדות עמן.
  - ג. סוגי ממשלים דמוקרטיים: פרלמנטרי, נשיאותי, מעורב.
5. הבסיס הכלכלי חברתי של משטרים: קומוניזם, סוציאליזם, קפיטליזם.
6. המדינה הריבונית.
7. תקשורת ופוליטיקה.
8. סוגיות אקטואליות:
  - א. קביעת סדר היום הציבורי.
  - ב. צבא וביטחון.
  - ג. שסעים: ערבים/יהודים, חילונים/חרדים, נשים/גברים, עדתיות.

ג. ביבליוגרפיה:

- אנדרסון, ב., (1999), "קהילות מדומיינות", הוצאת האוניברסיטה הפתוחה.
- אקצין, ב., (1980), "לאומים ומדינות", עם עובד, תל אביב.
- אריקסון, א., (1976), "ילדות וחברה", ספרית פועלים, תל אביב.
- אריקסון, א., (1987), "זהות, נעורים ומשבר", ספריית הפועלים.
- גלנור, י., בלאונדר, ד., (2013), "המערכת הפוליטית בישראל" (כרך ב), ת"א: עם עובד, עמ' 1156-1170.
- דאל, ר., (תשל"ה), "גווני הסמכות הדמוקרטית", כרך א: 241-246.
- הלוי, ר., (תש"ס), "בין מסורת ליברלית לדמוקרטיה אבסולוטית – על ראשיתה של "הדמוקרטיה הטוטליטרית", **היסטוריה 6** (אב): 31-50.
- מקאוולי, נ., (2005), "הנסיך", הוצאת דביר והוצאת שלם.
- נויברגר, ב. (2000), "ממוסוליני לחומויני – משטרים טוטליטרים במאה העשרים", בתוך **מסע אל העבר – המאה העשרים – בזכות החירות**. תל – אביב.
- סמוחה, ס., (2000), "המשטר של מדינת ישראל: דמוקרטיה אזרחית, אי דמוקרטיה או דמוקרטיה אתנית?", סוציולוגיה ישראלית, כרך ב', חוברת 2, ע"ע 565-623.
- קימרלינג, ב., (2004), "מהגרים, מתיישבים, ילידים: המדינה והחברה בישראל - בין ריבוי תרבויות למלחמת תרבות", עם עובד, ע"ע 376-377.
- רוסו ז'. ז'. (תשט"ז), "על האמנה החברתית", ירושלים.
- שנהב, י., (2001), "פתח דבר: זהות בחברה פוסט לאומית", תיאוריה וביקורת 19, ע"ע 5-16.

Birch, A. H., (2007), "*Concepts and theories of modern democracy*", Routledge.

Cheibub, J. A., Gandhi, J., & Vreeland, J. R., (2010), "Democracy and dictatorship revisited", *Public Choice*, 143(1-2), 67-101.

Held, D., (1995), "*Democracy and the global order*", Vol. 249, Cambridge: Polity Press.

Tajfel, H., Billig, M., Bundy, R. P. & Flament, C., (1971) "Social ategorization and intergroup behavior", *European Journal of Social Psychology*, Vol. 1, ssue 2, 149-178.